

24.10.2011

Kommentarer til obligatorisk oppg 2.

①

Symbolet \Leftrightarrow betyr ekvivalent (til)
(Det brukes gjerne isteden for "hvis og bare hvis".)

$$a \cdot b = 0 \Leftrightarrow a = 0 \text{ eller } b = 0.$$

$$\sin(x+1) \cdot \cos x = 0 \quad 0 \leq x \leq 2\pi.$$

\Uparrow

$$\sin(x+1) = 0 \text{ eller } \cos x = 0$$

$$\cos x = 0 : \quad x = \frac{\pi}{2} \text{ og } \frac{3\pi}{2}$$

$$\begin{aligned} \sin(x+1) = 0 \quad x+1 &= 0 + 2\pi \cdot n \\ &= \pi + 2\pi \cdot n \end{aligned}$$

Gir løsningene $\pi-1$ og $2\pi-1$

Løsningene er $x \in \left\{ \frac{\pi}{2}, \pi-1, \frac{3\pi}{2}, 2\pi-1 \right\}$

Hvis $c > 0$ da er $a < b \Leftrightarrow a \cdot c < b \cdot c$

Hvis $c < 0$ da er $a < b \Leftrightarrow a \cdot c > b \cdot c$

"å gange en ulikhet med et negativt tall
snur ulikheten"

eks: $x^2 < x$

$x > 0$: deler med x : $x < 1$, løsningene er $0 < x < 1$

$x < 0$: deler med x : $x > 1$, ingen løsninger

$x = 0$: ~~$0 < 0$~~ så $x = 0$ er ikke en løsning.

Løsningene er $0 < x < 1$

b) Alternativt.

$$\textcircled{2} \quad x^2 < x \quad \Leftrightarrow \quad \underbrace{x^2 - x}_{x(x-1)} < 0$$

Bruke fortegnsskjema
for $x(x-1)$ til å løse oppgaven.

Anta $a, b > 0$

$$b > a \quad \Leftrightarrow \quad b^2 > a^2.$$

Bevis

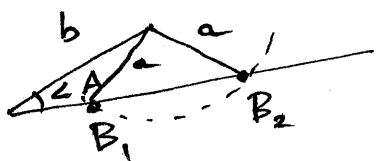
$$b^2 > a^2 \quad \Leftrightarrow \quad b^2 - a^2 > 0 \quad \Leftrightarrow$$

$$(b+a)(b-a) > 0 \quad (\text{bta} > 0 \text{ siden } a > 0 \text{ og } b > 0)$$

$$\Leftrightarrow b - a > 0 \quad \Leftrightarrow b > a.$$

(Kan brukes i oppg 7. ...)

Anta $\angle A, b, a$ er oppgitt.

to løsninger.

Oppg 6

Buelengde = areal

$$V \cdot r = \frac{1}{2} \cdot r^2$$

$$V \cdot r \left(1 - \frac{r}{2}\right) = 0. \quad \Leftrightarrow \quad V=0, r=0, r=2.$$

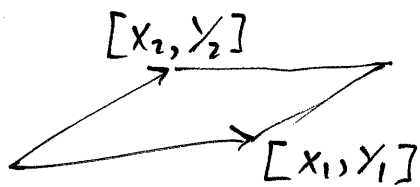
$r=2$ og alle mulige V .

$V=0$ og alle mulige r .

③

13.6 Determinanter

$$\begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix} = ad - bc \text{ determinanter}$$

Arealet til parallelogrammet er

$$\left| \det \begin{bmatrix} x_1 & y_1 \\ x_2 & y_2 \end{bmatrix} \right|$$

Et parallelogram har koordinater

$$A = (1, 2), \quad B = (3, 3) \quad \text{og} \quad D = (2, 4).$$

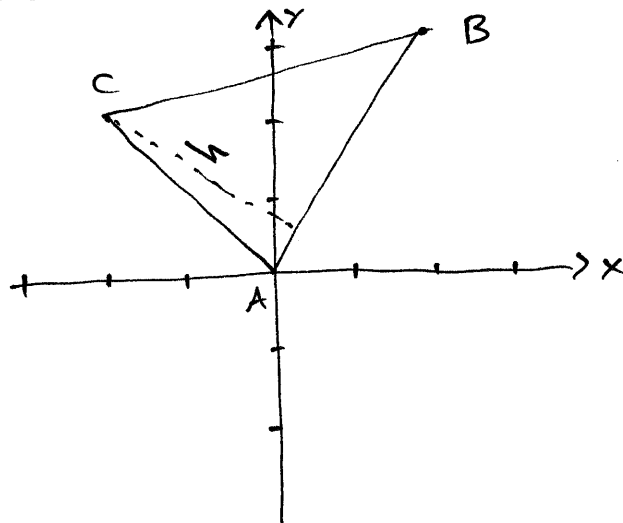
Hva er arealet?

$$\vec{AB} = [2, 1], \quad \vec{AD} = [1, 2].$$

$$\begin{aligned} \text{Arealet er: } & \left| \det \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} \right| = |1 \cdot 1 - 2 \cdot 2| \\ & = |1 - 4| = |-3| = \underline{\underline{3}} \end{aligned}$$

I en trekant ABC er $\vec{AB} = [2, 3]$
 $\vec{AC} = [-2, 2]$

- 1) Hva er arealet til $\triangle ABC$?
- 2) Hva er avstanden fra punktet C til siden linja som bryder AB?
- 3) Hva er vinkel $\angle A$?

$$\textcircled{4} \quad 1) \quad \text{Areal} \text{ er } \frac{1}{2} \left| \det \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ -2 & 2 \end{pmatrix} \right| \\ = \frac{1}{2} \left| 2^2 - (-2) \cdot 3 \right| = \frac{1}{2} |4 + 6| = \underline{5}$$

2) Areal er også lik $\frac{1}{2} h \cdot |\vec{AB}|$

$$|\vec{AB}| = \sqrt{2^2 + 3^2} = \sqrt{13}$$

(punkt) (linje)

Derfor er avstanden fra C til c er

$$\frac{1}{2} \cdot h \cdot \sqrt{13} = 5$$

$$h = \frac{10}{\sqrt{13}} \sim 2.7735\dots$$

$$3) \quad |\vec{AC}| \cdot \sin(\angle A) = h$$

$$|\vec{AC}| = 2\sqrt{2}$$

$$\sin(\angle A) = \frac{h}{2\sqrt{2}} \sim 0.9805\dots$$

Dette gir $\angle A = 78.69^\circ$ eller 101.31° .

Fra figuren ser det ut til at

$$\underline{\underline{\angle A = 78.69^\circ}}$$

Det er mer naturlig å bruke cosinussetningen (eller skalarprodukt) for å finne $\angle A$.

⑤ 137 Linjer i planet.

En linje er bestemt av et punkt

$P = (x_0, y_0)$ som ligger på linjen og en vektor $\vec{v} = [a, b] \neq \vec{0}$ som er parallell til linja.

Punktene (x, y) på linja er alle

$$\vec{O}(x, y) = \vec{O}(x_0, y_0) + t[a, b]$$

$t \in \mathbb{R}$ reelt tall.

Koordinatvis:

$$x = x_0 + a \cdot t$$

$$y = y_0 + b \cdot t \quad t \in \mathbb{R}$$

Dette kalles en parameterfremstilling av linjen.

Eks. Anta at linjen L er parameterisert

ved

$$\begin{aligned} x &= 2 - 3t \\ y &= -1 + 9t. \end{aligned}$$

Finn et punkt på linjen og en vektor parallell til linjen.

For eksempel $(2, -1)$ ligger på linja ($t=0$)
(det gir også $(-1, 8)$ $t=1$ etc.)

En vektor parallell til L er $\vec{v} = [-3, 9]$
 en ann slik vektor er $-\frac{1}{3}\vec{v} = [1, -3]$

⑥ Finn skjæringspunktet til linjene

$$L_1 \quad \begin{aligned} x_1 &= 2 - t \\ y_1 &= 3 + 2t \end{aligned}$$

$$L_2 \quad \begin{aligned} x_2 &= 3 + s \\ y_2 &= -2 + s \end{aligned}$$

I skjæringspunktet er $(x_1, y_1) = (x_2, y_2)$

$$1) \quad x_1 = x_2 \quad 2 - t = 3 + s$$

$$2) \quad y_1 = y_2 \quad 3 + 2t = -2 + s$$

Likning 2) gir at $s = 5 + 2t$

setter dette inn i likning 1)

$$2 - t = 3 + (5 + 2t)$$

$$2 - 3 - 5 = t + 2t$$

$$-6 = 3t \quad \text{så } \underline{t = -2}$$

setter dette inn i parametriseringer for L_1 :

$$(x, y) = (2 - (-2), 3 + 2(-2))$$

$$= \underline{\underline{(4, -1)}}$$

⑦ Finn skjæringspunktet til linjene:

L_1 : går gjennom $(1, -\frac{1}{3})$ og er parallel med $\vec{v} = [2, 3]$.

$$\left(\begin{array}{l} \text{parameter} \\ \text{fremstilling av } L_1 \end{array} \quad \begin{array}{l} x = 1 + 2s \\ y = -\frac{1}{3} + 3s \end{array} \right)$$

L_2 : er parametrisert ved $x = -1 + \frac{t}{2}$
 $y = 2 - t$.

(En vektor parallel med L_2 er $[\frac{1}{2}, -1]$
så er også $[1, -2]$)

Linje 1 og linje 2 møtes når

$$1 + 2s = -1 + \frac{t}{2} \quad \text{og} \quad -\frac{1}{3} + 3s = 2 - t$$

($2 + 2s = t/2$) $\cdot 2$ setter $t = 4 + 4s$
inn i likningen
og løser for s .

$$4 + 4s = t$$

$$-\frac{1}{3} + 3s = 2 - 4 - 4s$$

$$3s + 4s = -2 + \frac{1}{3}$$

$$7 \cdot s = -\frac{5}{3}$$

$$s = -\frac{5}{21}$$

setter dette inn i parametriseringen for Linje 1:

$$(x, y) = \left(1 - \frac{10}{21}, -\frac{1}{3} + 3\left(-\frac{5}{21}\right) \right)$$

$$= \left(\frac{11}{21}, -\frac{7}{21} + \frac{-15}{21} \right)$$

$$= \underline{\underline{\left(\frac{11}{21}, -\frac{22}{21} \right)}} \quad \text{er skjæringspunktet.}$$

⑧ Linjer kan også beskrives som løsningen til en likning på formen

$$ax + by + c = 0.$$

(Linje består av alle punkt (x, y) slik at x og y tilfredstiller likningen.)

$$a=0, b \neq 0 \quad : \quad \begin{aligned} by &= -c \\ y &= \underline{\underline{-c/b}} \end{aligned}$$

horisontal linje

$$b=0, a \neq 0 \quad : \quad \begin{aligned} ax &= -c \\ x &= \underline{\underline{-c/a}} \end{aligned}$$

vertikal linje.

Hvis $b \neq 0$:

$$by = -ax - c$$
$$y = \left(\frac{-a}{b}\right) \cdot x + \left(\frac{-c}{b}\right)$$

$y = ax + e$ d stigningskoeffisient til linja
 e skjæringspunktet på x -aksen.

Finn en likning som beskriver linjen parametrisert som

$$x = 2t - 1$$

$$y = -5t + 2$$

$$t \in \mathbb{R}$$

$$\begin{aligned} 5x + 2y &= (10t - 5) - 10t + 4 \\ &= -1 \quad \text{for alle } t. \end{aligned}$$

Likningen er $5x + 2y + 1 = 0$